

ψύχους, και ἔαν εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ νὰ ἀσθενήσω, ἄς ἀσθενήσω.

Ἐὰν ἀφίετο ἐλευθέρα, ἤθελε μένει ἄσιτος μέχρι τῆς τρίτης ὥρας μετὰ μεσημβρίαν.—Ἄλλὰ, λέγει, εἶναι φοβερὸς ὁ Κ. Mitivié (ιατρός ἐν Salpêtrière), θέλει ὅλος ὁ κόσμος νὰ τρώγῃ, και ἔαν ἠρνούμην νὰ φάγω ὅ, τι μὲ προσφέρωσιν, ἤθελον μὲ βιάσει νὰ φάγω. Καλῆτερα ἤμην εἰς τὴν φυλακὴν, διότι ἠδυνάμην νὰ μείνω νῆστις ὅσον ἤθελον, και δὲν εἶχον κρέας παρὰ δις τῆς ἐβδομάδος».

Ἡ τροφή τοῦ νοσοκομείου Salpêtrière, τροφή πενιχρά, εἶναι λοιπὸν διὰ τὴν Μαργαρίταν πολυτέλεια και ἀφορηὴ ἁμαρτήματος, τοῦ τῆς λαιμαργίας.

Βασανίζεται δὲ ἡ Μαργαρίτα και ὑπὸ ἄλλων παραλόγων ἰδεῶν

Πλὴν ὑπάρχει τι τὸ ὁποῖον ἀναπαύει αὐτὴν, τὰ δάκρυα. Ἡ Μαργαρίτα κλαίει σιγαλῶς, ὀλιγώτερον ἢ ἄλλοτε, μίαν ἢ δύο μόνον ὥρας καθ' ἐκάστην, ἀλλ' ὅσον ὀλίγον και ἂν κλαίῃ, τὰ δάκρυα παρηγοροῦσιν αὐτὴν.

Και μίαν ἄλλην ἔχει παρηγορίαν. Ὁ σύζυγός της, γέρων ἤδη και σχεδὸν διωρθωμένος ἀπὸ τῶν ἐλαττωμάτων του, ὅταν ἔχη ὀλίγα λεπτά, ἔρχεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον και τὰ προσφέρει εἰς τὴν Μαργαρίταν. Χρησιμεῖουσι δὲ ταῦτα δι' ἀγορὰν ταμβάκου, ὅστις εἶναι αὐτῆ ἀναγκαῖότερος τοῦ ἄρτου. Ὅτις ἀπαντήσετε ἀνὰ τὴν πόλιν ἀνθρωποπὸν ῥακενδύτην και βρωμερὸν ὡς τὴν λάσπην, καταβεβλημένον ὑπὸ τοῦ γήρατος και φέροντα ἐπὶ τοῦ προσώπου τὰ στίγματα παλαιῶν κακῶν ἔξεων, ἔαν οὗτος σὰς ζητήσῃ ἐλεημοσύνην, δώσατε αὐτῷ· δώσατε, διότι ἐν αἰσθημα συμπαθὲς ἐμφωλεύει ἴσως εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας του, ἴσως ἔχει γυναῖκα εἰς τὴν ὁποίαν θέλει νὰ φέρῃ ἔνδειξιν τινα μεταμελείας, ἴσως τὴν ἐλεημοσύνην τὴν ὁποίαν ζητεῖ, προωρισμένην ἔχει νὰ φέρῃ πρὸς τὴν ἀτυχῆ Μαργαρίταν.

Η ΑΓΙΑ ΛΟΥΚΙΑ

Τίς ἀγνοεῖ τὸ ποιητικὸν τοῦτο ὄνομα; Ἐὰν ἡ Νεάπολις ἦναι ποιητικὴ, ἡ Ἁγία Λουκία (Santa Lucia) εἶναι ἡ ποίησις τῆς ποιήσεως. Ὑπάρχουσιν ὄραι, καθ' ἃς και ἡ Θεορῳδῶδης Νεάπολις φαίνεται κεκμηκυῖα και καθεύδουσα· ἀλλ' ὑπάρχει ὁδός τις τῆς πόλεως, ἥτις οὐδέποτε ἠσυχάζει, ὅπου ἡ σιωπὴ εἶναι ἀγνωστος, μεγάλῃ τὴν ἀρτηρία, ὅπου τὸ αἶμα σφύζει συνεχῶς και ἐρῳδῶστος μέχρι πυρετικῆς ἐξάψεως. Ἡ ὁδὸς αὕτη φέρει τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Λουκίας, και ἀποτελεῖ εἰδός τι νήσου ἐπὶ τῆς χέρσου, ζῶσα ζῶν ἰδίαν και ἐξαιρετικὴν. Πρὸς τὴν ξηρὰν βλέπει τις μίαν μόνον μακρὰν σειρὰν οἰκιῶν, ἐστηρικμένην ἐπὶ λόφου, ὅστις ὑπῆρξεν ἠφαίστειον, ὅπως οἱ πλεῖστοι λόφοι τῆς

Παρθενόπης. Ἡ σειρὰ αὕτη εἶναι ἄτακτος, ἀνωμαλός, ἀναβαίνει, καταβαίνει. Ἄλλαι μὲν θύραι ἀνέρχονται εἰς ὕψος· ἄλλαι δὲ κρύπτονται εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς. Ποῦ μὲν ὁ τοῖχος ἔχει χροῖμα ἐρυθρὸν, ποῦ δὲ κίτρινον, ποῦ δὲ ὅλα τὰ χροῖματα και οὐδέν. Ἡ ὁδὸς αὕτη διατέμενεται καθέτως ὑπὸ πέντε κοιλωμάτων, ὧν ἡ ἀντίθετος ἄκρα δὲν ἔχει διέξοδον, λήγουσα εἰς τὸν λόφον, και ἐκ τῆς παραλίας βλέπει τις εἰς τὸ ἀνήλιον ἐκεῖνο βάθος ἀμυδρὸν λύχον καίοντα ἐνώπιον Παναγίας. Ἄλλοτε αἱ οἰκίαι συνεκοινῶνουν ἄνωθεν δι' ἐναερίων γεφυρῶν· ἀλλ' ἀπὸ τινος ἐξέλιπεν ἡ πρωτότυπος αὕτη συγκοινωνία. Ἄλλ' ἐξ ἀμνημονεῦτων χρόνων κρέμονται πάντοτε κακοπλυμένα ῥάκη πάντων τῶν σχημάτων και χρωμάτων. Ἀλλὰ συγχρόνως διακρίνει τις και ἄνθη και βασιλικούς· ἐνίοτε δὲ ἐπὶ τῶν ἀσκεπῶν ὑπερῶων, κατὰ τὰς θερινὰς ἐσπέρας, και ὀμίλους χορεύοντας μὲ τὰς καστανιέτας.

Ἄλλὰ πρὸς τί ὀμιλοῦμεν περὶ τῶν οἰκιῶν; Οἱ Λουκιανοὶ και αἱ Λουκιανῆαι ἔχουσιν ἀπόλυτον περιφρόνησιν πρὸς τὴν οἰκίαν. Ὑπὸ τὴν στέγην πάσχουσι πνιγμόν. Προτιμῶσι τοὺς δρόμους, τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα, τὴν θάλασσαν. Αἱ γυναῖκες εὐδαιμονοῦσι φηνόμενα κατὰ γράμμα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ἐχουσι χροῖμα προσώπου μελάγχρουν ἐρυθροπὸν, σχεδὸν πυρῳδες, ὀφθαλμοὺς λεοντώδεις, εὐγενεὲς και ὑπερῆφανον τὸ βλέμμα, ἐπηρμένην τὴν ῥίνα, τοὺς ῥῳθῳιας φρίσσοντας, τοὺς ὀδόντας σμικροὺς και συνεσφιγμένους, και στόμα πλατὺ και ἀλαζονικόν, δι' οὗ ὀμιλοῦσι μεγαλοφῶνως και ὀργίλως. Ἐπὶ τῆς κόμης φέρουσιν μικρὸν ἀργυροῦν κτένιον, στολίζουσι δὲ τὰ ὄτα διὰ ψευδομαργαριτῶν τόσον ὀγκωδῶν, ὥστε διὰ νὰ μὴ σχισθῇ ὁ λοβὸς ἀναγκάζονται νὰ στηρίζωσι τὰ ἐνώτια διὰ κλωστῆς. Τὰ δάκτυλα εἶναι πλήρη χρυσῶν δακτυλιδίων και τὰ ἀνοικτὰ ὑποδήματά των ἐστολισμένα δι' ἐρυθρῶν ἢ πρασίνων ταινιῶν, διότι ἐν γένει ἀγαπῶσιν ὅ, τι ἐπιδεικτικόν και ἀνθηρόν. Καὶ ταῦτα μὲν φαίνονται· ἀλλ' ὅ, τι δὲν φαίνεται εἶναι μικρὸν ἐγχειρίδιον ὑπὸ τὴν ζώνην, ὅπερ ὀμῳς σπανίως μεταχειρίζονται, διότι τὸ κύριον ἀμυντικὸν και ἐπιθετικὸν ὄπλον των εἶναι τὸ χονδρὸν σανδάλιον των. Οἱ ἄνδρες εἶναι ὕψηλοι, μελαχροῖνοι, ἰσχυροὶ, ἔχοντες τὰς κνήμας ξηρὰς και νευρώδεις, τὰς χεῖρας μακρὰς και εὐκινήτους. Ὅμιλοῦσιν ὀλίγον, καπνίζουσι τὴν μικρὰν ναυτικὴν πίππαν, και στρέφουσι συχναίς πρὸς τὴν θάλασσαν βλέμμα ἀπλανὲς και ὑάλινον, ὅπου διακρίνει τις τὴν ἔλλειψιν παντὸς διανοήματος. Τὰ παιδία τρέχουσι και φωνάζουσιν ἠμίγυμνα, κοιμῶνται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, στηρίζοντα χαριέντως τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος. Ἐχουσι τοὺς χροακτῆρας λεπτούς, τὴν κόμην φρυγανώδη, τὰ μέλη ζωγραφικῶς στοργυλά· τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ ταχύτης τῶν κινήσεῶν των, ὥστε νομίζει

τις ὅτι δὲν εἶναι ἔμφυχα ὄντα, ἀλλὰ παιγνίδια.

Κατὰ τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ τὸ μικρομῆριον κάμνει εὐθύμως τὴν ἐργασίαν του. Μία μήτηρ, κρατοῦσα εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς τὸ τέκνον τῆς, μαγειρεύει ἐντὸς θαλασσίου ὕδατος τοὺς πολυπόδας, οὓς τόσον ὀρέγονται οἱ νεαπολιτανοί. Ἄλλη γυνὴ φυσᾷ τὸ πῦρ, ὅπου ψήνονται ἐδέσματα, ἐνώπιον τῶν ὁποίων γλύφουσι τὰ δάκτυλα τὰ παιδιά. Μεγαλοπρεπῆς νεάνις πωλεῖ ἐπὶ χλωῆς τραπέζης σπόρους πεπονίου, κουκία καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀρεκτικά. Πρὸς τὴν παραλίαν εἶναι τὰ περίφημα θρανία, ὅπου κεῖνται πρὸς πώλησιν οἱ θαλάσσιοι καρποί, κατὰ τὴν νεαπολιτανὴν ἔκφρασιν, παντοσιδῆ ὄστρακα, ἐρυθρά, σαρκώδη, μαργαρώδη, κινουῦντα εἰσέτι τοὺς στρεβλοὺς πόδας των. Οἱ πωληταὶ κραυγάζουσι μεγαλοφώνως τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἐμπόρευμα, περιπατοῦσι, καπνίζουσι, τραγωδοῦσι. Εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ περιφέρονται κρατούμεναι ἐκ τῆς χειρὸς αἱ νεάνιδες ἀνά δύο ἢ τρεῖς, προσκρούουσαι πρὸς τοὺς διαβάτας καὶ ἀτεινίζουσαι πρὸς αὐτοὺς ἀσκαρδαμυκτὴ μετὰ περιφρονησεως.

Δύο πλατεῖαι κλίμακες ἄγουσιν εἰς τὴν κάτω ὁδὸν, ὅπου ὑπάρχει ξενοδοχεῖον μὲ πολλὰς τραπέζας, πολλὰ φῶτα, πολλὰ ἄνθη καὶ ἀμφίβολα ἀσημικά. Τὸ νὰ δειπνήσῃ τις εἰς τὴν Ἁγίαν Λουκίαν εἶναι καθήκον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ πᾶς ξένος. Καὶ μέχρι τῆς πρωῆας ἂν μείνῃ τις, εἶναι ἀδιακόπως περιτριγυρισμένος ὑπὸ ἐπαιτῶν, μουσικῶν καὶ πωλητῶν, διότι εἰς τὴν Ἁγίαν Λουκίαν κοιμῶνται ὅλας τὰς ὥρας πλὴν μόνον τῆς νυκτός. Ἐκεῖ πλησίον εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ θειώδους ὕδατος. Παρὰ τὴν ἀκτὴν εἶναι παρατεταγμένη σειρά ἐδρῶν, ὅπου κάθηνται οἱ πίνοντες. Αἱ Λουκιαναὶ ἔχουσι τὸ προνόμιον τοῦ ἐμπορεύματος τούτου, ὅπερ προσφέρουσι ἐντὸς πορωδῶν πηλίνων ἀγγείων, ἅτινα ἐν τῷ νέφ τούτῳ κόσμῳ παρίστανται ὡς πομπηϊακὴ ἀνάμνησις. Ἡ προσφορὰ γίνεται ἀποτόμως, ἄνευ περιποιήσεων, σχεδὸν διὰ τῆς βίας. Ἐπειδὴ δὲ ἕξ ἢ ἑπτὰ ἀσχολοῦνται εἰς τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα, ὑπάρχει μετὰξὺ αὐτῶν σφοδροτάτη ζήλοτυπία. Προσπαθοῦσι νὰ ἀρπάσωσιν ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην τοὺς ἀγοραστάς. Συχνάκις ὑβρίζονται· ἐνίοτε δὲ ἀντηγεῖ καὶ κἀνὲν ῥάπισμα. Ἀλλὰ μετὰ τινος στιγμᾶς, συμφιλοῦνται, τακτοποιοῦσι τὰς κόμας των καὶ τὰ περὶ τὸν τράχηλον μανδύλια, καὶ ἐτοιμάζονται νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν σκηνὴν μετὰ μίαν ὥραν.

Μὲ ὅλην ὁμως τὴν φαινομένην ταύτην ἀγριότητα, κατὰ βάθος εἶναι ἀγαθαὶ καὶ ἀφελεῖς φύσεις. Ὅταν βλέπωσι παιδιά, τὰ θωπεύουσιν· ὅταν βλέπωσι ζευγὸς ἐρωμένων, μειδιῶσιν· ὅταν βλέπωσι νεονύμφους, τοῖς ἀπευθύνουσι μυρίας εὐχὰς ἐν τῇ εἰκονικῇ αὐτῶν διαλέκτῳ. Ἐσπέραν τινὰ ἐξυλοκόπησαν τὸ Δημαρχεῖον ἐν τῷ προσώπῳ ἐνὸς κλητῆρος, ὅστις ἀπεπειράθη νὰ ἐ-

πιβάλῃ τὴν τάξιν, καὶ τὴν ἐπαύριον ἔδωκαν δύο φράγκα εἰς τὴν μητέρα τοῦ παθόντος, ἥτις ἤλθε νὰ παραπονεθῇ. Κατὰ τὸ θέρος, ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς ἀκτῆς ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ἀμαξίαι ξύλινα, φέρουσαι τὸ πλῆθος εἰς τὰ ῥυπαρὰ δωμάτια τῶν λουτρῶν. Τὴν νύκτα λύνονται αἱ λέμβοι καὶ ἐγκαταλείπονται εἰς τὰ κύματα τοῦ κόλπου. Τότε δύναται τις νὰ σπουδάσῃ ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις τὴν φλογερὰν μεσημβρινὴν ζωὴν. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά ἔχουσι ἐντὸς τῆς κεφαλῆς εὐθυμον ἀκτίνα ἡλίου, ἥτις κρατεῖ αὐτὴν ἐν διηνεκεῖ ἐξάψει· ἔχουσιν εἰς τὰς φλέβας ποσότητὰ τινὰ ἀραβικοῦ αἵματος, ἥτις τοὺς καθιστᾷ νευρικοὺς καὶ εὐερεθίστους. Μεθύονται συνεχῶς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν εὐθυμίας. Τὸ ὑγιὲς ἄρωμα τῆς θαλάσσης, τῶν φυκῶν, τῶν ὀστράκων· ἡ βαρεῖα ὁσμὴ τῆς θειώδους πηγῆς καὶ τῶν ἐν ὑπαίθρῳ μαγειρευομένων φαγητῶν, ἀφθόνως ἠρτυμένων δι' εὐωδῶν γόρτων, αὐτὸς εἶναι ὁ οἶνος τῶν κατοίκων τῆς εὐδαίμωνος συνοικίας, διότι οὐδέποτε πίνουσι. Ἀγαπῶσι πρωῆως καὶ σφοδρῶς. Τὸν ἔρωτα ἀποκαλοῦσι τὸ πάθος καὶ εἶναι ζηλότυποι καὶ πιστοί. Νυμφεύονται μετὰξὺ των, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἐξέλθωσι τῆς συνοικίας, ὡς εὐγενεῖς ἀποστρεφόμενοι τὴν ἐπιμιξίαν. Ἀγαπῶσιν ἀκόμη τὴν θάλασσαν, τὴν λέμβον, τὸν δρόμον καὶ τὸ βουνόν. Σέβονται πρῶτον τὴν Ἁγίαν Λουκίαν, ἔπειτα τὴν Παναγίαν καὶ τελευταῖον τὸν Θεόν. Προσεύχονται μεγαλοφώνως καὶ γονυπετεῖς μετὰ χειρονομιῶν ζωηροτάτων. Κοιμῶνται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τρώγουσιν ὀλίγον, τραγωδοῦσι πολὺ, φωνάζουσι πάντοτε, ἀγνοοῦσι τὴν ἀνάγνωσιν, δὲν στέργουσι νὰ ὑπηρετῶσι, δὲν λέγουσι πρὸς τοὺς διαβάτας ἐξοχρώτατε, γηράσκουσι ταχέως, ἀποθνήσκουσιν ἀργά. Εἶναι, ἐνὶ λόγῳ, ἀμαθεῖς, υπερήφανοι, γενναῖοι, δεισιδαίμονες... καὶ εὐτυχεῖς. Εἰκοσάκις τῆς ὥρας ὁ πολιτισμὸς διέρχεται τὴν ὁδὸν των ὑπὸ σχῆμα ἵπποσιδῆροδρόμου. Διέρχεται, ἀλλὰ δὲν μένει.¹

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ οἰκοδέσποινα κύπτουσα ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν κῆπον βλέποντος παραθύρου ἀναπνέει τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων, ἅτινα κατ'ἐκείνην τὴν ὥραν ποτίζει ὁ κηπουρὸς.

Ἄφνης συνοφροῦται, διότι ὁ οὐρανὸς αἰφνιδίως θολοῦται καὶ ὁ ὀρίζων σκοτίζεται.

— Πάλιν βροχὴν! ἀναφωνεῖ. Μαρία!

— Τί ἀγαπάτε, κυρία;

— Πήγαινε νὰ ἰδῇς ἂν κατέβῃ τὸ βαρόμετρον.

Ἐξέρχεται ἡ θεραπαινὶς καὶ παρευθὺς ἐπαυελθοῦσα λέγει μετὰ θάρρους·

— Ὅχι, κυρία, δὲν εἶνε καταβασμένον, κρέμεται ἔς τὸ καρφί.

* *